



DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Deres ref
15/517

Vår ref
15/3528-

Dato
08.04.2016

Høringsuttalelse - to forskrifter om etablering, drift og bruk av jordstasjon for satellitt, henholdsvis på Svalbard og i Antarktis

Klima- og miljødepartementet viser til høringsbrev av 23. desember 2015, samt avtale om utsatt høringsfrist til 8. april. Nedenfor er våre innspill til forslaget til forskrift om etablering, drift og bruk av jordstasjon for satellitt i Antarktis. Vi har ingen kommentarer til utkastet til forskrift om etablering, drift og bruk av jordstasjon for satellitt på Svalbard.

Klima- og miljødepartementet er ansvarlig for forskrift av 26. april 2013 om miljøvern og sikkerhet i Antarktis. Norsk Polarinstitutt er gitt forvaltningsmyndighet etter forskriften, med Klima- og miljødepartementet som overordnet instans. Forskriften gjelder for alle som oppholder seg i Antarktis. Både virksomheter som etablerer jordstasjoner i Antarktis og personale fra NKOM som skal utføre tilsyn må etterleve forskriften og sende melding om aktiviteten til Norsk Polarinstitutt. For etablering av infrastruktur i Antarktis må det også utarbeides konsekvensutredning. Vi mener derfor at det i den foreslåtte forskriften om jordstasjoner i Antarktis bør henvises til, enten i den foreslåtte forskriften eller via kommentarene, forskrift om miljøvern og sikkerhet i Antarktis for å gi et helhetlig bilde av de krav som stilles til slik virksomhet i Antarktis.

Vi gjør også oppmerksom på at Norsk Polarinstitutt er driftsansvarlig på Trollstasjonen, og Polarinstituttet har ansvar for å godkjenne all infrastruktur som skal etableres. Det er utarbeidet en arealbruksplan, og all etablering av ny infrastruktur, utvidelse eller vesentlig

endring av eksisterende infrastruktur på Troll skal skje etter retningslinjene fastsatt i arealbruksplanen.

Når det gjelder virkeområdebestemmelsen i § 2 så er vi usikre på om det hensiktsmessig med både territorial- og personal jurisdiksjon slik som foreslått. De norske kravsområdene er store, og andre land har også etablert forskningsvirksomhet og aktivitet der. Dersom det etableres jordstasjoner i norske kravsområder og denne virksomheten ikke er regulert i hjemlandet til tiltakshaveren, vil det foreslåtte virkeområdet innebære at det norske regelverket gjelder for andre lands virksomhet i eksempelvis Dronning Maud Land. Dette kan skape utfordringer for håndhevingen av regelverket.

Videre ser vi behov for at det enten i § 4 *Krav om tillatelse* eller som en egen bestemmelse fastsettes en overgangsordning for eksisterende virksomhet (Trollsat). Dersom krav i det nye regelverket medfører endringer ved Trollsat må det også påregnes saksbehandling etter forskrift om miljøvern og sikkerhet i Antarktis samt arealbruksplanen, slik at en eventuell overgangsperiode må ta høyde for saksbehandling også etter dette regelverket.

Det foreslås i § 6 et krav om at jordstasjonen skal sikres "*slik at uvedkommende ikke får adgang til stasjonen eller kjennskap til innholdet i data som sendes til eller mottas fra en satellitt.*" Det er ikke nærmere presisert eller gitt eksempler på hva denne sikringen er ment å omfatte eller hva som regnes som "*stasjonen*". Det er vår vurdering at det er behov for å presisere nærmere hva som omfattes av kravet om sikring, gjelder dette alle installasjoner (antenner) knyttet til satellittvirksomheten eller kun de installasjonene som lagrer data. Dersom all infrastruktur knyttet til selve satellittvirksomheten skal sikres mot uvedkommende vil det mest sannsynlig bety omfattende nye tiltak på Trollsat for å etterleve forskriften, og også kreve behandling etter forskrift om miljøvern og sikkerhet i Antarktis samt arealbruksplanen. Sikringstiltak kan også skape utfordringer for inspeksjonsadgangen etter Antarktistraktaten, og dette bør avklares.

Klima- og miljødepartementet finner grunn til å understreke at Norsk Polarinstituttts bistand til organisering og gjennomføring av tilsyn som fastsatt i § 9 vil bestå i praktisk bistand og tilrettelegging slik som transport, overnatting og kunnskap om lokale forhold, ikke satellittfaglig kunnskap. Videre at de kostnadene som Norsk Polarinstitutt måtte ha som følge av bistandsplikten dekkes av NKOM. Dette bør fremkomme av kommentarene til bestemmelsen.

Når det gjelder bestemmelsen om besøksadgang i § 10 så stiller vi spørsmål ved om det er behov for en slik bestemmelse ved siden av inspeksjonsadgangen etter Antarktistraktaten. Samtidig er det foreslått at Norsk Polarinstitutt kan få ansvaret for å bistå ved besøk. Dersom forskriftens virkeområde blir stående, vil dette reelt sett medføre at Polarinstituttet som et alternativ kan bistå ved besøk fra tredjeland til en jordstasjon etablert av en annen stat. Dette vil ikke være en naturlig oppgave for Polarinstituttet, og vi kan ikke se at de skal ha en rolle ved slike besøk.

Klima- og miljødepartementet vil til slutt påpeke at Norsk Polarinstitut er tilstede ved Trollstasjonen i Antarktis for å drive forskning, og i utgangspunktet neppe vil ha mulighet eller ressurser til å yte praktisk bistand ved tilsyn og besøk andre steder i Antarktis. Her må tilsyn og besøksbistand søkes gjennom andre aktører som andre nasjonale programmer eller private aktører. Klima- og miljødepartementet og Norsk Polarinstitut bidrar gjerne med informasjon om det gjeldende regelverket i Antarktis, samt annen lokalkunnskap og informasjon av betydning for det videre arbeidet med reguleringen av jordstasjoner i Antarktis.

Med hilsen

Tore Ising (e.f.)
avdelingsdirektør

Kristin Heggelund
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.